

112

ceo

CENTRUM EDUKACJI
OBYWATELSKIEJ

NEL

I TAJEMNICA KUROKOTA

MATERIAŁY POMOCNICZE
DLA NAUCZYCIELI

NEL

CENTRUM EDUKACJI
OBYWATELSKIEJ

Opracowanie:
Dominika Sielczak

I TAJEMNICA KUROKOTA

W baśniowym świecie

Dzieci porównują postacie z filmu *Nel i tajemnica Kurokota* do bohaterów baśni Hansa Christiana Andersena *Królowa śniegu*. Przeprowadzają analizę porównawczą – szukają, co ich łączy, a co różni. Definiują, czym jest baśń, i wskazują, jakie elementy tego gatunku literackiego można odnaleźć w filmie. Co było nierealne, a co mogłoby wydarzyć się naprawdę? Wymieniają fantastyczne fragmenty z przedstawionych historii i zastanawiają się, czy mogłyby mieć swój odpowiednik w rzeczywistości.

Etap kształcenia:

.....
edukacja wczesnoszkolna

Czas potrzebny do przeprowadzenia zajęć:

.....
45 min

Podstawa programowa:

.....
edukacja polonistyczna I.2.3), 3.2)–3), 7.1); edukacja plastyczna V.1.1) A), D), 2.1), 8)

Cele ogólne:

- Kształtowanie właściwych postaw, zachowań oraz wskazanie negatywnych cech na przykładzie literackim i filmowym.
- Rozwijanie umiejętności krytycznego myślenia, wnioskowania i argumentowania.
- Pobudzanie kreatywności i wyobraźni.
- Doskonalenie postrzegania i rozumienia świata, kreowanie otwartej postawy wobec niego.
- Pobudzenie zainteresowania literaturą, w szczególności gatunkami fantastycznymi.

Cele szczegółowe:

- Definiowanie pojęć: baśń, uosobienie, czarny charakter.
- Nazwanie i porównanie cech charakteru, opisanie postaw i przywołanie ich przykładów.
- Przeprowadzenie analizy porównawczej postaci z baśni *Królowa śniegu* z bohaterami filmu *Nel i tajemnica Kurokota*.
- Wskazanie elementów fikcyjnych oraz odniesienie ich do rzeczywistości, określenie, co obrazują.

Metody:

pogadanka, karta pracy, burza mózgów, analiza porównawcza

Słowa kluczowe:

baśń, prawda moralna, czarny charakter, uosobienie

Materiały pomocnicze:

baśń Hansa Christiana Andersena *Królowa śniegu*
(<https://wolnelektury.pl/katalog/lektura/krolowa-sniegu.html>), karta pracy – analiza postaci

Uwagi:

Dzieci przed zajęciami lub w ramach pracy domowej powinny zapoznać się z treścią baśni Hansa Christiana Andersena *Królowa śniegu*.

NEL

I TAJEMNICA KUROKOTA

Przebieg zajęć:

1. Wstęp. Definicja baśni (10 MIN)

Nauczyciel prosi dzieci o zdefiniowanie pojęcia „baśń” – co to jest i jakie są najważniejsze cechy tego gatunku literackiego?

Baśń to gatunek literacki, w którym bardzo ważną rolę odgrywają elementy fantastyczne – zaczarowane przedmioty, cudowne wydarzenia, niezwykle moce postaci, a świat realny z magicznym się przenikają. Czas i miejsce akcji są nieokreślone – trudno powiedzieć, gdzie dokładnie historia się dzieje. W baśni bardzo często powtarza się motyw walki dobra ze złem, wędrówki oraz zwycięstwa dobra i sprawiedliwych wyborów.

2. Co łączy Nel i Gerdę? (15 MIN)

Nauczyciel przypomina dzieciom baśń Hansa Christiana Andersena *Królowa śniegu*, a następnie rozdaje **karty pracy** z analizą postaci. Zadaniem dzieci jest dorysować bohaterów baśni *Królowa śniegu* do ukazanych postaci z filmu *Nel i tajemnica Kurokota* oraz podać przynajmniej jedną ich wspólną cechę i uzasadnić swój wybór.

Nauczyciel przytacza cytaty z baśni *Królowa śniegu*, którymi dzieci mogą się posiłkować, rozwiązując zadanie:

O Gerdzie: *Czyż nie widzisz jej siły i potęgi? Czyż nie widzisz, że ludzie i zwierzęta służą jej i wypełniają jej wolę? Czyż nie widzisz, że bosa i uboga, pół świata już przebyła, a wszyscy jej pomagają i nic się jej oprzeć nie może? Takiej władzy my jej nie damy. Takiej władzy nie może dać jej nikt na świecie i od nas ona jej nie potrzebuje, bo źródło potęgi ma we własnym swym sercu, a tym źródłem jest dobroć, miłość i niewinność.*

O Kaju po przemianie: *(...) był siny z zimna, prawie czarny, ale nie wiedział o tym i nie czuł wcale chłodu, gdyż królowa śniegu zamroziła pocałunkami nawet dreszcze w jego ciele (...).*

O Renie, który chciał być wolny i niezależny: *Oto przetnę twój powróż i wypuszczę cię na wolność, abyś wrócił do kraju wiecznych lodów; ale musisz zanieść tę dziewczynkę do pałacu królowej śniegu, gdzie znajdzie swego Kaja. Wiesz dobrze, o co chodzi, bo wczoraj opowiadała głośno tę historię, a ty lubisz słuchać, co mówią. (...) z radości i gotów był zaraz do drogi.*

O czarodzieju, który stworzył magiczne zwierciadło: *Żył sobie niegdyś bardzo złośliwy czarodziej. Całą jego przyjemnością było dokuczać ludziom, czynić źle, ze wszystkiego się wyśmiewać i każdą rzecz przedstawiać z najgorszej strony. Wymyślił wreszcie i zrobił takie sztuczne zwierciadło, iż wszystkie rzeczy piękne i dobre wyglądały w nim szkaradnie (...). Czarodziej klaskał w dłonie i śmiał się ze swego figla, a źli jego uczniowie porwali zwierciadło i biegali z nim wszędzie, podstawiając je ludziom zniechęca przed oczy i cieszyli się, i śmiali, kiedy przerażony człowiek zasłaniał oczy ręką.*

3. Rzeczywistość a fikcja (10 MIN)

Nauczyciel wyjaśnia dzieciom, że każda baśń niesie ze sobą moralną prawdę – co to znaczy?

Prawda moralna to przestroga; wskazuje właściwe zachowanie, ma nas pouczyć i sprawić, by mądrze postępować w przyszłości.

Nauczyciel wyjaśnia, że czasami, aby w sposób bardziej czytelny i zrozumiały dla wszystkich czytelników, również najmłodszych, zestawić ze sobą dobro i zło, autorzy baśni przedstawiali wady i negatywne cechy w postaci złych ludzi, tzw. czarnych charakterów, stworów lub przedmiotów o magicznych właściwościach.

Nauczyciel pokazuje (lub wymienia) dzieciom właśnie takie elementy z obu omawianych tekstów kultury – filmu i baśni – i wszyscy razem przeprowadzają burzę mózgow na temat tego, co uosabiają te postacie/ przedmioty. Kim lub czym mogłyby być w rzeczywistości?

Elementy do omówienia wraz z przykładowymi odpowiedziami:

- **Pastuszek zamieniający się we wściekłego jednorożca**
Nieszczera, fałszywa osoba o dwóch obliczach.
- **Pacynka Szyderek**
Osoba, która jest szczerą do bólu i „nie owija w bawełnę”.
- **Odlamek zwierciadła w sercu Kaja**
Wielka przykrość, trauma, która kogoś spotkała. Trzeba ją pokonać, aby pozbyć się niechcianego smutku z głębi serca.
- **Skarb króla Teobalda**
Szczerze zamiary, wspaniałe plany na przyszłość, które pomagają pokonać drogę i osiągnąć zamierzony cel.
- **Nel szlachcianka**
Stwarzanie pozorów, udawanie kogoś innego.
- **Królowa śniegu**
Osoba, która ma na innych zły wpływ i jest powodem smutku.
- **Wróżka – staruszka z baśni Królowa śniegu**
Osoba nieszczerą, dążąca do celu za wszelką cenę.

Dzieci dowiadują się, że film *Nel i tajemnica Kurokota* ma bardzo wiele cech wspólnych z baśnią. Jeśli jest taka potrzeba, cała grupa wspólnie przypomina sobie konkretne przykłady z filmu.

4. Jak wygląda czarny charakter? (10 MIN)

Dzieci wykonują pracę plastyczną. Rysują złą cechę ludzką, niewłaściwe zachowanie czy lęk, ale nadają im kształt człowieka, stwora lub rzeczy. Uruchamiając wyobraźnię, przedstawiają, jak mogłaby wyglądać baśniowa (lub filmowa) postać lub rzecz uosabiająca tę cechę lub to zachowanie.

Karta pracy

	Postać z baśni <i>Królowa śniegu</i>	Cecha wspólna
		
		
		
		

NEL

CENTRUM EDUKACJI
OBYWATELSKIEJ

Opracowanie:
Dominika Sielczak

I TAJEMNICA KUROKOTA

Gdzie kryje się szlachetność?

Dzieci analizują postać Kacpra – nazywają jego cechy i decydują, które z nich można określić jako wady, a które jako zalety. Porównują bohatera z typowym wizerunkiem rycerza i wskazują, jakie są cnoty człowieka. Ponadto przekonują się, jak krzywdzący dla drugiej osoby może być powierzchowny osąd. Zastanawiają się także, jak można wykorzystać swoje cechy i sytuację życiową do pomocy innym – bo przecież prawdziwy bohater nie nosi zbroi!

Etap kształcenia:

.....

edukacja wczesnoszkolna

Czas potrzebny do przeprowadzenia zajęć:

.....

45 min

Podstawa programowa:

.....

edukacja polonistyczna I.4.2), 6.3); edukacja społeczna III.1.4),10

Cele ogólne:

.....

- Kształtowanie wartości i postaw godnych naśladowania.
- Uświadamianie wartości cenionych przez społeczeństwo, nazywanie ich i ocenianie postępowania innych.
- Wspieranie postawy współpracy, działania w zespole, podejmowania samodzielnych decyzji i przyjmowania ich konsekwencji.

Cele szczegółowe:

- Zdefiniowanie pojęć: rycerz, wartości, szlachetność.
- Wyjaśnienie związku frazeologicznego „oceniać książkę po okładce”.
- Kształtowanie umiejętności rozpoznawania emocji i cech oraz nazywania ich.
- Wykonywanie opisu osoby — poddawanie ocenie i argumentowanie.
- Uświadomienie konsekwencji powierzchownej oceny innych ludzi oraz pokazanie tego, co dobrego może skrywać się we wnętrzu człowieka.

Metody:

pogadanka, praca w parach i grupach, drama

Słowa kluczowe:

emocje, wartości, szlachetność, relacje

Materiały pomocnicze:

karta pracy

NEL

I TAJEMNICA KUROKOTA

Przebieg zajęć:

1. Wstęp (10 MIN)

Nauczyciel pyta, kto to jest rycerz, a dzieci definiują to pojęcie własnymi słowami – przy wsparciu nauczyciela.

2. Porównanie rycerza i strażnika (10 MIN)

Nauczyciel rysuje na tablicy dwukolumnową tabelę i prosi dzieci, aby wymieniły cechy charakteru i wyglądu prawdziwego rycerza, po czym zapisuje je w jednej kolumnie.

Następnie nauczyciel prosi o scharakteryzowanie Kacpra, filmowego strażnika.

Pytania pomocnicze:

Jakie cechy charakteru i zachowania Kacpra były podkreślane na początku filmu? Jak traktowali go Nel i lord Tristan?

Zadanie można wykonać przy użyciu **karty pracy**, którą dzieci rozwiązują samodzielnie, w parach lub wszystkie razem na klasowej tablicy.

Nauczyciel wyjaśnia, że ludzie bardzo często „oceniają książkę po okładce” – co to oznacza?

To, co widzimy na pierwszy rzut oka, od razu podlega naszej ocenie i wartościowaniu – dotyczy to sposobu zachowania danej osoby, jej wyglądu czy podejmowanych przez nią decyzji. W przypadku ludzi, z którymi nie łączą nas żadne relacje, zwykle nie zagłębia się w ich motywacje, w to, jakie są powody ich działań.

3. Jak pokazać wartości? (20 MIN)

Jakim człowiekiem okazał się Kacper w czasie drogi? W jakich sytuacjach dał się poznać jako prawdziwy przyjaciel i co o tym świadczy?

Dzieci dzielą się na pary lub trójki i w zespołach zastanawiają się nad cechami Kacpra. Następnie wybierają jedną z nich i wcielając się w filmowych bohaterów, przedstawiają ją w krótkiej scenie – dramie.

Mogą używać dialogów, narracji, wymyślonych rekwizytów itp.

Przykładowe cechy: honorowość, szlachetność, odwaga, poświęcenie, oddanie, uczciwość, zaufanie, szacunek, dążenie do celu, wytrwałość, nieustępliwość

Nauczyciel pyta, co to są wartości i po co nam one w życiu. Dzieci prowadzą burzę mózgów. Dowiadują się, że wartości to cechy czy zachowania, które są bardzo pozytywne dla nas samych i dla innych. Niektóre wartości mogą się zmieniać i zależą od tego, na jakim etapie życia obecnie się znajdujemy, np. wymarzony

zawód, gust, , podejście do kwestii materialnych i posiadanych rzeczy, jednak są też takie – szczególnie ważne – które odpowiadają za nasze zachowanie i codzienne wybory. Są to wartości moralne, czyli szacunek, godność, miłość, prawda, wolność.

4. Gdzie kryje się szlachetność? (5 MIN)

Dzieci zastanawiają się, gdzie kryje się szlachetność. Nauczyciel przypomina o skarbie króla Teobalda, który był schowany właśnie tam, gdzie szlachetność każdego człowieka – w sercu.

Wszyscy przypominają sobie, co składało się na królewski skarb.

Skarbem króla był plan miasta, które władca chciał wznieść dla swoich poddanych. Miasta, w którym nie brakowałoby miejsca dla nikogo, z sierocińcem, biblioteką i szpitalem. Nie kierował się on chciwością, chęcią zatrzymania bogactwa tylko dla siebie, lecz dobrocią, miłością, potrzebami innych i współczuciem dla nich – a są to jedne z najwyższych ludzkich wartości.

5. Prawdziwy rycerz nie nosi zbroi (5 MIN)

Dzieci rozmawiają i podają przykłady zachowań osób ze swojego otoczenia, które kierowały się pewnymi wartościami. Nauczyciel wyjaśnia, że istnieją różne rodzaje wartości, i przedstawia je.

W ramach pracy domowej nauczyciel prosi dzieci o przygotowanie krótkiego opisu ich bohatera – osoby, która na co dzień jest ich bohaterem, wspiera je w pokonywaniu trudności lub po prostu swoją obecnością przywraca im wiarę w lepszą przyszłość.

Karta pracy

Cechy wyglądu		
Cechy charakteru		

CENTRUM EDUKACJI
OBYWATELSKIEJ

Materiały pomocnicze
dla nauczycieli przygotowane
przez Centrum Edukacji Obywatelskiej
Warszawa 2022

m2

Dystrybutor filmu: M2 Films
ul. Aleja Wojska Polskiego 34, 01-554 Warszawa
www.m2films.pl

Kontakt w sprawie organizacji specjalnych pokazów:

Ola Sobieraj | Specjalistka ds. marketingu
ola.sobieraj@m2films.pl | +48 570 606 078

Filip Grabowski | Kierownik działu dystrybucji
filip.grabowski@m2films.pl | +48 533 012 567